

Talepapir

Arrangement: Åbent samråd i Udvalget for Forskning,
Innovation og Videregående Uddannel-
ser
Hvornår: Tirsdag den 29. maj 2012

DET TALTE ORD GÆLDER

Tekst:

- Spørgsmål U:
- Ministeren bedes give en orientering om digitalise-
rings- og forenklingsinitiativerne inden for mini-
sterområdets forsknings- og innovationsadmini-
stration, som ministeren omtaler i FIV alm. del –
bilag 148, og som ministeren forventer giver væ-
sentlige lettelser for forskere mv. bl.a. i forbindelse
med ansøgning og bevilling af forskningsrådsmid-
ler.

Taleudkast af
23. maj 2012

Sagsnr. 12-128003
Dok nr. 2333564

- Lad mig indlede med at sige, at der på tværs af mit ministerområde er fokus på digitalisering og forenkling. Fx reducerer vi den politiske detailregulering af universiteterne og digitaliserer på uddannelsesområdet.
- Det gør vi selvfølgelig for, at forskere, studerende og virksomheder skal bruge så lidt tid på administration som muligt. På den måde supplerer deregulering og digitalisering investeringerne i forskning, uddannelse og innovation.
- Emnet for dagens samråd skal ses i det perspektiv.

- Også derfor er jeg glad for, at udvalget har indkaldt mig til samråd om initiativerne på forsknings- og innovationsområdet. Det er en god lejlighed til at uddybe indholdet af mit brev.
- Initiativerne er især rettet mod de midler, der udmøntes af Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation.
- Der er tale om et samlet projekt, som skal reducere den tid, der bruges på administration og formularer, når forskere og andre søger om bevillinger, og når de har fået en bevilling. I sidste ende handler det om, at vi får mest mulig forskning og innovation for pengene.

- Hvad indeholder projektet så mere konkret?
- På it-siden handler det grundlæggende om interaktive webløsninger for forskerne og virksomhederne og mere effektive it-løsninger i den interne behandling af ansøgninger og bevillinger i rådene og styrelsen.
- Situationen i dag er, at indsendelse af ansøgninger foregår via nettet, mens stort set alt anden kommunikation sker via breve, e-mails og telefoner. Lad mig give nogle eksempler.

- Hvis en forsker i dag skal vide, hvor mange penge der er tilbage på en given bevilling, skal han eller hun maile eller ringe. Det samme gælder, hvis en forsker gerne vil søge om forlængelse af et forskningsprojekt på grund af for eksempel graviditet.
- På samme måde når en universitetsadministrator ikke kan forstå, hvor betalingerne på et givet projekt bliver af – så skal han eller hun maile eller ringe for at få at vide, om det skyldes udestående rapporter eller andet.

- Det er tungt. Og bliver til knap 20.000 e-mails og telefonopkald hvert år. Og en masse spildtid ude på universiteterne og i virksomhederne, når de prøver at finde ud af tingene selv, inden de skriver eller ringer.
- Det er også tungt og utidssvarende, at en forsker eller virksomhed, der søger om midler mere end én gang, hver gang skal taste navn, adresse, arbejdsgiver, osv. ind i sin ansøgning.

- Det laver vi om på fremadrettet. I stedet for at ringe eller maile logger man ind på sin egen side, ligesom vi kender det hos SKAT. Rapporteringer og forespørgsler vil ske over nettet – ligesom hos SKAT. Og ansøgere skal ikke gentage de samme oplysninger, hver gang de søger.
- Derudover vil systemerne give bedre muligheder for målrettet vejledning til ansøgere og bevillingshavere og også hjælpe til at reducere fejl i ansøgninger og rapporteringer.
- Samtidig sker der en fuld digitalisering af den interne behandling af ansøgninger og bevillinger i styrelsen og rådene.

- Så vidt digitaliseringen. Nu til forenklingdelen: Som jeg skrev i brevet, har vi i år gennemført en række forenklinger for bevillingsmodtagerne. Lad mig give nogle eksempler.
- Vi har hævet grænsen for, hvor store bevillinger der kan udbetales på én gang. Fremadrettet udbetales ca. halvdelen af alle forskningsbevillingerne på én gang i stedet for i årlige rater.
- Samtidig afskaffes den årlige økonomirapportering for disse bevillinger.

- På de større bevillinger vil vi gerne fortsat følge med i det årlige forbrug, da risikoprofilen er større. Men med de nye regler er de årlige økonomirapporteringer gjort enklere. Bevillingshaverne skal ikke længere redegøre for deres forbrug i detaljer, men kun helt overordnet. – og ligesom resten af forslagene, er det koordineret med rigsrevisionen.
- Dette blot nogle eksempler. Der er flere i mit brev til udvalget. For at undgå en længere opremsning, har jeg taget en oversigt med, som udvalget kan få. Så vil jeg i stedet bruge tiden på at understrege tre vigtige pointer.

- For det første er initiativerne udtryk for min generelle tilgang til institutionerne inden for mit ressort: Jeg ønsker at reducere detailreguleringen og give øget frihed i opgaveløsningen. Til gengæld skal institutionerne leve op til klare målsætninger og krav.
- I denne sammenhæng betyder det, at når vi reducerer kontrol og rapportering, lægger vi samtidig et større ansvar over på institutionerne i forhold til den økonomiske kontrol af bevillingerne.

- For det andet vil jeg fremhæve det meget frugtbare samarbejde med universiteterne, som Styrelsen for Forskning og Innovation har omkring projektet. Lige fra rektorkollegiet til en lang række forskere og administratorer, der har deltaget på workshops og givet ønsker til forenklinger og digitalisering.
- Det er de ønsker, der udgør projektets fundament. På den måde er projektet klart brugerdrevet.
- For det tredje arbejder Danmark aktivt for ”simplification” i EU regi. Altså for at forenkle det kommende rammeprogram Horisont 2020. Og her er det nyttigt, at vi i Danmark tager egen medicin og forenkler selv.

- I den forbindelse kan jeg nævne, at Kommissionen faktisk for nylig var på besøg for at høre mere til de danske regler. Så måske kan de danske forenklinger konkret få effekt på europæisk plan.

- Spørgsmål V:
- Ministeren bedes orientere om delmål for digitaliserings- og forenklingsprojekterne mv. samt tidsrammerne for en realistisk realisering af projekterne og også af de enkelte delmålsfaser.

- Lad mig indledningsvis sige, at projektet forløber planmæssigt. Og at det er min forventning, at det fortsætter på denne måde frem til projektets afslutning i udgangen af 2013.
- Nogle af delmålene er allerede indfriet. Lad mig starte med dem.
- Der er gennemført forenklinger for bevillingshavere, som jeg talte om før.
- Der er lavet et simpelt ansøgningssystem, således at det var slut med papiransøgninger fra 2011.

- Der er foretaget en total gennemgang af arbejdsgangene i styrelsens tilskudsadministration [som Trine Bramsen (S) faktisk bidrog til som konsulent].
- Der er udarbejdet en detaljeret beskrivelse af det fremtidige it-landskab og selve it-udviklingsprojektet blev igangsat i april på baggrund af et EU-udbud.
- Hvilke delmål ligger så forude?

- Der skal i 2012 gennemføres forenklinger for ansøgerne. Et væsentligt led heri er en markant forenkling af opslagene under Det Frie Forskningsråd. Endvidere arbejdes der på at gøre selve udarbejdelsen af ansøgningerne enklere. Begge ting har stået højt på universiteternes ønskeliste.
- It-mæssigt er det næste mål at kunne udskifte styrelsens interne tilskudsadministrative system i foråret 2013. Dette er grundlaget for at kunne understøtte de eksternt rettede løsninger.
- De øvrige dele af systemkomplekset – bl.a. selvbetjeningsløsningen for ansøgere og bevillingshavere – skal udrulles inden udgangen af 2013.

- I 2014 går projektet så over i en driftsfase. Her vil styrelsen fortsat arbejde på forbedringer af systemet og yderligere forenklinger. Men projektet er som sådan afsluttet, og driften vil fylde mere end udvikling.
- Er det så en realistisk plan, jævnfør samrådspørgsmålet? Ja, det er den melding, jeg får. Også fordi projektet allerede har vist sig i stand til at nå sine delmål.
- Når det så er sagt, har jeg endnu ikke hørt om et it-projekt, hvor risikoen var nul, og der ikke er sket uforudsete ting. Det vigtige er, om der bliver taget forholdsregler. Og det gør Styrelsen i dette projekt.

- Bl.a. kan jeg nævne, at Styrelsen har etableret en egentlig projektledelsesorganisation, at projektet er forankret i topledelsen, og at projektet følger den fællesstatslige it-model. I øvrigt bliver projektet monitoreret af Statens it-projektråd.

- Spørgsmål W:
- Ministeren bedes gennemgå de besparelser, ansø-
gerne og deres universiteter/institutioner/virksom-
heder forventes at opnå ved foreklingsinitiativer-
ne, samt derudover hvilke besparelser forenkin-
gerne giver ministeret og dets forskningsrådsad-
ministration mv.

- Jeg nævner i mit brev til udvalget, at initiativerne frigør tusindvis af timer hos dem, der søger og administrerer forsknings- og innovationsmidler.
- Det bygger på, at Styrelsen konkret har spurgt forskere og administratorer. Det er deres indmeldinger, som ligger til grund for Styrelsens skøn. Fx viser indmeldingerne, at det at nedbringe eller afskaffe de årlige økonomirapporteringer skønnes at kunne frigøre i størrelsesordenen 12.000 timer årligt på universiteterne.

- Men tallene er selvsagt omgærdet af en vis usikkerhed. Og i det konkrete tilfælde nedbringer vi rapporteringen for den ene halvdel og afskaffer det for den anden. Derfor er jeg i brevet og i dag forsigtig med at sætte konkrete tal på de enkelte initiativer.
- Jeg kan bedre lide at se det lidt ovenfra: Ved projektets opstart blev det estimeret, at projektet samlet ville give et besparelspotentiale på universiteter og virksomheder på ca. 50 mio. kr. over 5 år.
- På baggrund af indmeldingerne, som vel at mærke er blevet bearbejdet af eksterne konsulenter, er det Styrelsens bedste bud i dag, at projektet giver et samlet potentiale på ca. 100 mio. kr. over 5 år.

- Det er meget tilfredsstillende og positivt, at projektet tegner til at give endnu flere gevinster end ventet. Der er mange gode grunde til det. En af dem er universiteternes konstruktive samarbejde omkring projektet, som har betydet, at vi har fået brugernes vurderinger af, hvad der giver størst effekt derude.
- Hvis I spørger mig om universiteterne, så kan realisere potentialet en til en, er svaret, at det er mere kompliceret end som så. Man kan jo ikke nødvendigvis kapitalisere en time her og en time der.

- Og nogle af potentialerne vil formentlig i praksis blive omsat til øget kvalitet og mindre frustration. Og ikke nødvendigvis til konkrete besparelser.
- Derfor skal det ses i et bredere perspektiv – nemlig i sammenhæng med universiteternes egne effektiviseringstiltag. I det perspektiv er der tale om et substantielt bidrag, som burde kunne bidrage til reelle besparelser og til at frigøre tid til forskning og innovation.
- Så i sidste ende er det forventningen, at projektet giver universiteterne og andre noget på bundlinjen. Præcist hvor meget er vanskeligt at sige.

- I forhold til gevinsten i styrelsen var det fra projektets begyndelse målsætningen, at det skulle generere et besparelspotentiale på ca. 5 pct. af styrelsens tilskudsårsværk.
- Dette er fortsat estimeret.
- Derfor indgår projektet som en central del af styrelsens opfyldelse af kravene om en 5-pct.s effektivisering i staten fra 2013.